BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM HÀ NỘI

NGUYỄN NGỌC BÍCH

GIÁO DỤC Y ĐỨC TRONG DẠY HỌC MÔN TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH Ở CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC, CAO ĐẲNG Y MIỀN TÂY NAM BỘ HIỆN NAY

Chuyên ngành: **LL và PPDH Giáo dục chính trị**

Mã số: **9.14.01.11**

TÓM TẮT LUẬN ÁN TIẾN SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

HÀ NỘI - 2019

Công trình được hoàn thành tại

TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM HÀ NỘI

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Lê Văn Đoán

TS. Dương Văn khoa

Phản biện 1: **PGS. TS Đặng Quốc Bảo** - Học viện Quản lí giáo dục

Phản biện 2: **PGS.TS Nguyễn Thế Thắng** - Học viện chính trị KV1

Phản biện 3: **PGS.TS Nguyễn Ngọc Hà** - Tạp chí KHXH Việt Nam

Luận án sẽ được bảo vệ tại Hội đồng chấm luận án cấp Trường

Vào hồi…… giờ….., ngày…..tháng….. năm 2019

Có thể tìm hiểu luận án tại:

- Trung tâm thông tin Thư viện Quốc gia
- Thư viện Trường Đại học Sư phạm Hà Nội

PHẦN MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Nghề y với đối tượng là chăm sóc, bảo vệ, nâng cao sức khỏe con người luôn được coi là nghề hết sức cao quý. Mỗi lỗi lầm, thiếu sót dù là nhỏ nhất của người thầy thuốc khi hành nghề đều có thể gây tác hại to lớn đến sức khoẻ và tính mạng con người. Chính vì vậy, xã hội luôn đề cao, đòi hỏi mỗi người làm việc trong ngành y phải không ngừng bồi dưỡng, trau dồi, nâng cao y đức.

Chủ tịch Hồ Chí Minh - lãnh tụ thiên tài, người thầy vĩ đại của cách mạng Việt Nam đã để lại di sản tinh thần to lớn, những tư tưởng có giá trị nhân văn cao cả, trong đó có tư tưởng đạo đức cách mạng, tư tưởng về y đức. Người cho rằng thanh niên là chủ tương lai của nước nhà nên "bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là một việc rất quan trọng và cần thiết...Phải đặt lên hàng đầu vấn đề giáo dục đạo đức cách mạng để đào tạo họ thành những người thừa kế xây dựng CNXH vừa "hồng" vừa "chuyên".

Đối với những người thầy thuốc, Chủ tịch Hồ Chí Minh đặc biệt quan tâm đến vấn đề y đức. Người luôn nhấn mạnh trách nhiệm, nghĩa vụ, tình thương, lòng bác ái, đức hy sinh, sự tận tâm phục vụ, tinh thần đoàn kết, học tập tiến bộ và ý thức kỷ luật của cán bộ nhân viên ngành y với câu nói: "Lương y phải như từ mẫu", "Thầy thuốc phải như mẹ hiền" để giáo dục, nhắc nhở những người làm công tác y tế tu dưỡng, rèn luyện đạo đức của mình.

Bên cạnh việc mang lại những chuyển biến tích cực cho sự phát triển, KTTT còn chứa đựng nhiều tác động tiêu cực trong đó có việc làm suy thoái y đức ở một bộ phận y bác sĩ, biểu hiện ở tình trạng: vô trách nhiệm, vô cảm trước nỗi đau của người bệnh, tổ chức khám chữa bệnh tùy tiện, vòi vĩnh sách nhiễu bệnh nhân... Điều này đòi hỏi cần phải có biện pháp tăng cường giáo dục y đức cho cán bộ, nhân viên y tế trong đó có sinh viên ở các trường đại học, cao đẳng Y.

Giáo dục y đức cho sinh viên các trường ĐH, CĐ Y có thể thực hiện ở nhiều nội dung, hình thức, thông qua chương trình, giáo trình học tập; thông qua các tổ chức Đảng, Đoàn thanh niên và Hội sinh viên trong nhà trường phối hợp với gia đình và toàn xã hội… trong đó có vai trò đặc biệt quan trọng của môn Tư tưởng Hồ Chí Minh. Điều này được lý giải từ **v**ị trí của môn học với việc giáo dục đạo đức cách mạng, lối sống mới văn minh, lành mạnh cho sinh viên. Thông qua học tập môn Tư tưởng Hồ Chí Minh, sinh viên có cơ hội được tiếp cận đến những quan điểm, tư tưởng về y đức cũng như học tập được tấm gương đạo đức sáng ngời của Chủ tịch Hồ Chí Minh, vị trí này các môn học khác không thể thay thế được**.**

Thực trạng dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường ĐH, CĐ Y cho thấy việc lồng ghép giáo dục y đức cho sinh viên chưa thực sự được coi trọng, chưa đạt được kết quả

như mong muốn thể hiện trên nhiều khía cạnh: 1) Một số giáo viên bộ môn chưa nhận thức được tầm quan trọng và từ đó chưa quan tâm đến việc thiết kế lồng ghép nội dung giáo dục y đức trong quá trình dạy học. 2) Một số giáo viên đã bước đầu thực hiện lồng ghép giáo dục y đức song vẫn còn rất nhiều lúng túng trong việc lựa chọn nội dung cũng như phương pháp thực hiện sao cho hiệu quả... đòi hỏi cần nhanh chóng tìm ra biện pháp thực hiện giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường ĐH, CĐ Y đáp ứng yêu cầu cấp thiết của xã hội đối với việc nâng cao đạo đức nghề y cho các y, bác sĩ.

Với những lý do trên, tôi chọn nghiên cứu đề tài: **"Giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở trường đại học, cao đẳng Y miền Tây Nam Bộ hiện nay"** để viết Luận án tiến sĩ Giáo dục học chuyên ngành Lý luận và phương pháp dạy học Giáo dục chính trị.

2. Mục đích nghiên cứu

Từ việc nghiên cứu cơ sở lý luận và thực tiễn, luận án đề xuất nguyên tắc và biện pháp sư phạm thực hiện giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh nhằm đẩy mạnh giáo dục đạo đức nghề y cho sinh viên cũng như nâng cao chất lượng dạy học môn học ở các trường ĐH, CĐ Y miền Tây Nam Bộ hiện nay.

3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu

3.1. Khách thể nghiên cứu

Quá trình giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh

3.2. Đối tượng nghiên cứu

Những nguyên tắc và biện pháp giáo dục y đức cho sinh viên trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường ĐH, CĐ Y miền Tây Nam Bộ hiện nay.

4. Giả thuyết khoa học

Nếu việc giảng dạy môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường đại học, cao đẳng Y gắn liền một cách hữu cơ với giáo dục y đức trên cơ sở tuân thủ các nguyên tắc và biện pháp đã đề xuất trong luận án thì chất lượng dạy học môn học sẽ được nâng lên, đồng thời mục tiêu nâng cao y đức cho sinh viên sẽ từng bước được đáp ứng

5. Nhiệm vụ và phạm vi nghiên cứu

5.1. Nhiệm vụ nghiên cứu

- Luận giải cơ sở lí luận việc giáo dục y đức cho sinh viên các trường ĐH, CĐ Y trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh.

- Điều tra, đánh giá thực trạng giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường ĐH, CĐ Y miền Tây Nam Bộ hiện nay.

- Đề xuất nguyên tắc, biện pháp đẩy mạnh giáo dục y đức cho sinh viên trong dạy học

môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường ĐH, CĐ Y miền Tây Nam Bộ hiện nay.

- Tổ chức thực nghiệm sư phạm đánh giá hiệu quả các biện pháp đã đề xuất trong luận án.

5.2. Phạm vi nghiên cứu

- Nội dung giáo dục y đức được thực hiện thông qua dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở trường ĐH, CĐ Y.

- Khảo sát thực trạng và tiến hành thực nghiệm biện pháp giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường ĐH, CĐ Y trên địa bàn miền Tây Nam Bộ hiện nay.

6. Phương pháp luận và phương pháp nghiên cứu

6.1. Phương pháp luận

Luận án sử dụng phương pháp luận biện chứng duy vật và những nguyên tắc của lý luận dạy học hiện đại làm cơ sở cho việc tiếp cận nghiên cứu vấn đề. Việc sử dụng phương pháp luận biện chứng duy vật (với các quan điểm toàn diện, quan điểm phát triển và quan điểm lịch sử - cụ thể) và những nguyên tắc của lý luận dạy học hiện đại, đảm bảo tính khoa học, tính hệ thống và tính thống nhất giữa lí luận và thực tiễn, đáp ứng được các yêu cầu cũng như đặc thù của khoa học giáo dục.

6.2. Phương pháp nghiên cứu

6.2.1. Nhóm các phương pháp nghiên cứu lý thuyết

Sử dụng phối hợp các phương pháp: phân tích và tổng hợp lý thuyết**,** phân loại và hệ thống hóa lý thuyết, mô hình hóa, giả thuyết.... để thu thập, xử lý thông tin từ các nguồn tài liệu nhằm mục đích xây dựng cơ sở lý luận của đề tài,

6.2.2. Nhóm các phương pháp nghiên cứu thực tiễn

- Phương pháp điều tra: khảo sát bằng phiếu hỏi, phỏng vấn giáo viên và sinh viên để thu thập thông tin liên quan đến vấn đề nghiên cứu.

- Phương pháp quan sát: dự giờ các tiết dạy của giáo viên, quan sát thái độ học tập của sinh viên để xác định mức độ hứng thú của sinh viên đối với bài giảng.

- Phương pháp thực nghiệm: tổ chức thực nghiệm sư phạm để phân tích, đánh giá, so sánh nhóm thực nghiệm và nhóm đối chứng thông qua tác động của thực nghiệm, góp phần kiểm định giả thuyết khoa học.

Ngoài ra, luận án còn sử dụng các phương pháp bổ trợ khác như: cin ý kiến chuyên gia (về xây dựng đề cương và cơ sở lí luận, xây dựng phiếu khảo sát); phương pháp nghiên cứu sản phẩm (nghiên cứu giáo án, xem bài làm, vở ghi, sản phẩm học tập của sinh viên...); phương pháp xử lí các số liệu thu được bằng toán thống kê và phần mềm SPSS.

7. Những luận điểm cần bảo vệ

- Thực tiễn hoạt động của ngành Y trong điều kiện hiện nay đang đặt ra vấn đề bức thiết cần tăng cường giáo dục y đức cho đội ngũ y, bác sĩ và các nhân viên y tế trong đó có sinh viên các trường ĐH, CĐ Y.

- Có nhiều con đường để giáo dục y đức cho sinh viên, trong đó dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường ĐH, CĐ Y có nhiều ưu thế để thực hiện mục tiêu này.

- Việc đẩy mạnh giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở trường ĐH, CĐ Y phải đảm bảo các nguyên tắc cơ bản: đảm bảo mục tiêu dạy học môn học, đảm bảo tính thực tiễn, phát huy tính tích cực của người học..

- Để thúc đẩy việc giáo dục y đức cho sinh viên trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường ĐH, CĐ Y miền Tây Nam Bộ hiện nay cần tập trung thực hiện các biện pháp: xác định mục tiêu và lựa chọn nội dung dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh để thực hiện tích hợp giáo dục y đức cho phù hợp; sử dụng các phương pháp, phương tiện dạy học phù hợp, có nhiều ưu thế trong việc giáo dục y đức; đổi mới phương pháp đánh giá kết quả học tập của sinh viên nhằm tăng cường giáo dục y đức...

8. Những đóng góp mới của luận án

- Làm sáng tỏ một số vấn đề lí luận về giáo dục y đức và luận cứ được ưu thế của môn Tư tưởng Hồ Chí Minh trong việc giáo dục y đức cho sinh viên các trường ĐH, CĐ Y.

- Đánh giá một cách toàn diện thực trạng giáo dục y đức cho sinh viên trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường ĐH, CĐ Y miền Tây Nam Bộ hiện nay.

- Đề xuất được các nguyên tắc, biện pháp đẩy mạnh giáo dục y đức cho sinh viên trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường ĐH, CĐ Y.

- Góp phần nâng cao chất lượng giáo dục y đức và chất lượng dạy học môn Tưởng Hồ Chí Minh ở các trường ĐH, CĐ Y.

9. Cấu trúc của luận án

Ngoài mở đầu, kết luận, tài liệu tham khảo, phụ lục, nội dung luận án được thể hiện ở 4 chương:

Chương 1: Tổng quan các công trình nghiên cứu về giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở trường ĐH, CĐ Y

Chương 2: Cơ sở lý luận và thực tiễn việc giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở trường ĐH, CĐ Y miền Tây Nam Bộ

Chương 3: Nguyên tắc và biện pháp đẩy mạnh giáo dục y đức cho sinh viên trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường ĐH, CĐ Y

Chương 4: Thực nghiệm sư phạm biện pháp đẩy mạnh giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở trường ĐH, CĐ Y miền Tây Nam Bộ.

CHƯƠNG 1
TỔNG QUAN CÁC CÔNG TRÌNH NGHIÊN CỨU VỀ GIÁO DỤC Y ĐỨC TRONG DẠY HỌC MÔN TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH Ở CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC, CAO ĐẲNG Y

1.1. Tổng quan các nghiên cứu về y đức

Y đức là đạo đức của những người làm nghề y, mang sắc thái của đạo đức nói chung và đạo đức nghề y nói riêng. Do tính chất đặc biệt của nghề gắn liền với tính mạng, sức khỏe của con người nên những phẩm chất đạo đức của người thầy thuốc luôn là đối tượng quan tâm của nhiều thế hệ, trong nhiều thời đại khác nhau.

Ở Ấn Độ cổ đại, tập thơ dân gian "Ana Vêda" đã đề cập đến tiêu chuẩn của người làm nghề Y. Galen - nhà y học nổi tiếng của La Mã cổ đại, đã có những quan điểm y đức tiến bộ: người làm nghề y phải có lòng nhân ái thương yêu chăm sóc bệnh nhân bất kể đó là ai; có cuộc sống giản dị, trung thực; có năng lực chuyên môn cao để hành nghề cứu người.

Thời Hy Lạp cổ đại, danh Y Hippocrates (460 - 377 tr.CN) với những quan điểm duy vật về sức khỏe và bệnh tật đã đưa ra những chuẩn mực đạo đức người thầy thuốc đúc kết thành lời thề bất tử Hippocrates.

Ở phương Đông, y đức có nguồn gốc từ quan niệm: cái đức của người thầy thuốc là phải làm tất cả những gì có thể để cứu bệnh nhân từ nước, lửa, cây cỏ như Vêda: Hãy cứu sống kẻ này như mẹ hiền và khi đó các thầy thuốc sẽ được trọng vọng như bậc thần thánh.

Từ đầu thế kỷ XIX, những vấn đề về đạo đức y học đã được đề cao trong các bài giảng của các giáo sư lâm sàng hệ Y khoa trường Đại Học Tổng Hợp Mat-xcơ-va. Năm 1924, trong Hội nghị cán bộ y tế Liên Xô trước đây, M.I. Kalinin, một nhà chính trị lỗi lạc đã phát biểu về luân lý nghề y: không thể đem so sánh người cán bộ y tế với những người làm công tác khác được. Những đức tính mà các nghề khác cần đến thì lại chưa đủ đối với người làm công tác y tế.

Một số công trình nghiên cứu về y đức ở Liên bang XHCN Xô Viết :tác phẩm *Những vấn đề cơ bản của đạo đức Y học* của tác giả D. I Pixarep hay cuốn: *Những vấn đề đạo đức của thầy thuốc* của các tác giả N.E Telesnhevskaia và N.I Pogibko...đã phân tích mối quan hệ giữa đạo đức và y đức, lịch sử y đức, quan niệm về y đức của người thầy thuốc Xô viết và đưa ra những tiêu chuẩn các quan hệ thầy thuốc với bệnh nhân, bệnh nhân với bệnh tật, bệnh nhân với xã hội.

Năm 1977, Beauchamp L. T và Childress F. J đã xây dựng y đức thành những nguyên lý, được coi là những người đầu tiên nâng tầm lí luận về đạo đức y học thành "nguyên lí", là khởi nguồn cho lí luận trong dạy - học đạo đức y học theo các nguyên lí.

Trong lịch sử y tế Việt Nam, các bậc danh y đều cho rằng y đức quan trọng không kém gì y thuật. Trong số đó phải kể đến danh y Tuệ Tĩnh (Nguyễn Bá Tĩnh thế kỉ XIV) và Hải Thượng Lãn Ông Lê Hữu Trác (1720 - 1791).

Theo Nguyễn Bá Tĩnh (1326-1399), người làm nghề y phải có phẩm chất cao quý đó là lòng nhân ái, yêu thương con người. Đạo làm thuốc của ông là tích cực làm điều lành, cứu giúp nhân dân. Trong cuốn "Y huấn cách ngôn", Hải Thượng Lãn Ông đã đưa ra chín điều dạy cho những người thầy thuốc. Ông đã chỉ ra những đức tính người thầy thuốc cần có là yêu nghề, yêu người, nhân từ, khiêm tốn, lạc quan, thận trọng, biết cách đối xử. Từ đó, khái quát tư chất đích thực của người thầy thuốc là Nhân, Minh, Trí, Đức, Thành, Lượng, Khiêm, Cần.

Tuy không có những tác phẩm nghiên cứu sâu về y đức nhưng thông qua các bức thư gửi các hội nghị về y tế, những bài phát biểu, những lời căn dặn các thầy thuốc Việt Nam, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã thể hiện sự quan tâm sâu sắc đến vấn đề y đức. Trong 20 năm (1947 - 1967), Chủ tịch Hồ Chí Minh đã có tới 25 bức thư gửi ngành y tế, thương binh – xã hội với những lời khuyên về công tác chăm sóc, cứu chữa cho người bị bệnh, bị thương, đặc biệt quan tâm đến y đức, những phẩm chất đạo đức cần phải có của người thầy thuốc cách mạng, vì dân.

Nội dung y đức đã được Chủ tịch Hồ Chí Minh khái quát thành những phẩm chất đạo đức: vị tha, đồng cảm, yêu thương con người, trách nhiệm, tận tụy với công việc...

Vấn đề y đức cũng được tác giả Ngô Gia Hy nghiên cứu trong cuốn sách "*Y đức và đức sinh học - Nguồn gốc và sự phát triển*".

Có nhiều bài viết, nghiên cứu bàn luận về y đức trong kinh tế thị trường.Tác giả Trần Văn Thụy với bài: *"Góp phần bàn về những vấn đề đạo đức của người thầy thuốc Việt Nam"*; Phạm Công Nhất với bài: "*Mâu thuẫn giữa mặt trái của cơ chế thị trường với bản chất nhân đạo của ngành y tế Việt Nam hiện nay"*; Phạm Mạnh Hùng với bài: "*Y đức và nâng cao y đức"*, Bùi Đại với tác phẩm *Y đức trong xã hội mới, Chủ tịch Hồ Chí Minh với công tác bảo vệ sức khỏe...*

Tổng quan một số nghiên cứu về y đức trong lịch sử phát triển xã hội cho thấy mặc dù có những tư tưởng, quan niệm khác nhau nhưng tựu chung đều khẳng định những phẩm chất quan trọng làm nên đạo đức nghề y đó là lòng nhân ái, yêu thương con người, lương thiện, khiêm tốn, trung thực, chăm chỉ...và y đức luôn đi song hành với y thuật. Người thầy thuốc chỉ có thể có y đức khi có chuyên môn giỏi.

1.2 Những nghiên cứu về giáo dục y đức

Các nghiên cứu tập trung vào việc giáo dục y đức cho các nhân viên ngành y nói chung và giáo dục y đức cho sinh viên đang theo học các trường đào tạo nghề Y. Về giáo dục y đức cho các nhân viên ngành y có một số nghiên cứu như: Tác phẩm: "*Một số vấn đề xây dựng ngành Y tế phát triển ở Việt Nam"*của Đỗ Nguyên Phương; Luận án tiến sĩ *"Phát huy vai trò tri thức ngành y tế Việt Nam trong công cuộc đổi mới"* của Nguyễn Thị Hòa Bình; *Cuốn "Nâng cao y đức cách mạng của cán bộ nhân viên trong các bệnh viện quân y hiện nay* của Nguyễn Quang Thẩm, bài:"*Y đức và một số giải pháp nâng cao y đức"* của Phạm Mạnh Hùng, đề tài "*Vai trò của y đức trong việc xây dựng đội ngũ cán bộ Y tế ở nước ta hiện nay"* của Hà Thị Loan ...

Các tác giả đều đề xuất những giải pháp nhằm xây dựng, giáo dục đạo đức cho người thầy thuốc trong điều kiện hiện nay.

Vấn đề giáo dục y đức cho sinh viên các trường y cũng nhận được sự quan tâm của nhiều nhà nghiên cứu. Cuốn *Đạo đức y học* của Nguyễn Quốc Triệu và Nguyễn Đức Hinh (chủ biên); Luận án Tiến sĩ:*"Tư tưởng triết học về con người qua các tác phẩm y học của Hải Thượng Lãn Ông"* của Phạm Công Nhất; Luận án tiến sĩ:"*Nâng cao đạo đức người thầy thuốc trong điều kiện hiện nay ở nước ta"* của tác giả Lê Thị Lý... đã đề cập đến những khía cạnh khác nhau của việc cần thiết phải giáo dục y đức, đưa ra được một số giải pháp nhằm giáo dục y đức cho đối tượng mình hướng đến.

1.3. Nghiên cứu về giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường đại học, cao đẳng Y

Một số nghiên cứu về tích hợp giáo dục các vấn đề khác nhau trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh như: giáo dục đạo đức Hồ Chí Minh, giáo dục đạo đức nghề nghiệp, giáo dục đạo đức cách mạng cho SV trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh... là những gợi mở quan trọng có thể tham khảo để tiến hành việc giáo dục y đức cho sinh viên trong dạy học môn học này.

Những nghiên cứu về phương pháp dạy học, kĩ thuật dạy học, kiểm tra đánh giá dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh theo định hướng phát triển năng lực như sử dụng phương pháp thảo luận nhóm, phương pháp nghiên cứu tình huống, phương pháp nêu gương...là những gợi mở để có thể vận dụng trong quá trình thực hiện giáo dục y đức cho sinh viên trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh.

Một số nghiên cứu liên quan đến vấn đề giáo dục y đức trong Tư tưởng Hồ Chí Minh như: "*Quan điểm Hồ Chí Minh về đạo đức với việc nâng cao y đức thầy thuốc hiện nay"* của Hoàng Anh Tuấn; Bài "*Vấn đề y đức người thầy thuốc Việt Nam theo tư tưởng Hồ Chí Minh* của Hải Diễm; Nguyễn Thanh Tịnh với bài viết *Tư tưởng Hồ Chí Minh về y tế và đạo đức người thầy thuốc*; Nguyễn Hiền Lương với bài "*Giáo dục và rèn luyện đạo đức người cán bộ y tế theo tư tưởng Hồ Chí Minh";* Vũ Hoài Nam với bài "*Một số yêu cầu nhằm nâng cao chất lượng giáo dục y đức trong đào tạo bác sĩ ở Học viện Quân y hiện nay*"...

Các bài viết đều tập trung làm rõ những nội dung cơ bản tư tưởng Hồ Chí Minh về y đức, yêu cầu xây dựng chương trình, đổi mới nội dung, phương pháp và hình thức giáo dục y đức cho học viên, sinh viên y khoa…

Tuy nhiên, vấn đề giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh thì hầu như chưa có công trình nào bàn đến một cách cơ bản và hệ thống.

1.4. Khái quát các kết quả nghiên cứu được luận án kế thừa và những vấn đề đặt ra cần tiếp tục nghiên cứu

1.4.1. Khái quát các kết quả nghiên cứu

Các công trình nghiên cứu đã đề cập đến một số vấn đề như: Khái quát được những phẩm chất cơ bản của y đức, nội dung giáo dục y đức cho nhân viên và sinh viên ngành y; Đánh giá được thành tựu và hạn chế, nguyên nhân của hạn chế trong giáo dục đạo đức; Đề xuất một số biện pháp nhằm giáo dục y đức cho người học. Chưa có công trình nào nghiên cứu một cách hệ thống về giáo dục y đức cho sinh viên trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở trường ĐH, CĐ Y khu vực miền Tây Nam Bộ.

1.4.2 Những vấn đề luận án tiếp tục nghiên cứu

Trên cơ sở trân trọng, kế thừa có chọn lọc những thành tựu của các nhà khoa học đi trước, luận án tiếp tục nghiên cứu để làm rõ thêm một số khía cạnh sau:

Một là, làm rõ cơ sở lý luận việc giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường ĐH, CĐ Y.

Hai là, phân tích đánh giá thực trạng giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường đại học, cao đẳng Y miền Tây Nam Bộ trong giai đoạn hiện nay.

Ba là, đề xuất các nguyên tắc và biện pháp giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường đại học, cao đẳng Y

CHƯƠNG 2
CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VIỆC GIÁO DỤC Y ĐỨC TRONG DẠY HỌC MÔN TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH Ở CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC, CAO ĐẲNG Y MIỀN TÂY NAM BỘ

2.1. Cơ sở lý luận về giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường đại học, cao đẳng Y

2.1.1. Y đức và giáo dục y đức

2.1.1.1. Khái niệm y đức

Đạo đức người làm nghề thầy thuốc còn gọi là y đức là một trong những lĩnh vực đạo đức nghề nghiệp hình thành sớm nhất trong lịch sử nhân loại. Điều đó được quy định bởi chăm sóc và bảo vệ sức khỏe con người luôn là vấn đề thiết yếu và có tính đặc thù, chuyên biệt cao.

Theo tác giả: Y đức *là những tiêu chuẩn, quy tắc trong đời sống xã hội đặt ra nhằm điều chỉnh các hành vi ứng xử của người thầy thuốc trong các mối quan hệ có liên quan đến nghề nghiệp của mình. Đó là thước đo lương tâm, trách nhiệm, bổn phận của người thầy thuốc.*

Y đức được biểu hiện bởi những phẩm chất cơ bản: nhân ái, trung thực, trách nhiệm, chăm chỉ.

2.1.1.2. Giáo dục y đức

Trong tiến trình phát triển của xã hội, giáo dục là một phương thức đảm bảo việc trao truyền, tiếp nối và phát triển những tri thức, kinh nghiệm mà nhân loại đã tích lũy được từ thế hệ này sang thế hệ khác. Theo *Từ điển Giáo dục học* thì giáo dục "là hoạt động hướng tới con người thông qua một hệ thống các biện pháp tác động nhằm truyền thụ những tri thức và kinh nghiệm, rèn luyện kỹ năng và lối sống, bồi dưỡng tư tưởng và đạo đức cần thiết cho đối tượng, giúp hình thành và phát triển năng lực, phẩm chất, nhân cách phù hợp với mục đích, mục tiêu chuẩn bị cho đối tượng tham gia lao động sản xuất và đời sống xã hội". Hoạt động giáo dục tập trung vào bốn mặt cơ bản là giáo dục đạo đức (đức dục), giáo dục trí tuệ (trí dục), giáo dục thể chất (thể dục) và giáo dục thẩm mĩ (mĩ dục), trong đó giáo dục đạo đức luôn được coi là nhiệm vụ hàng đầu. *Giáo dục đạo đức là quá trình tác động của nhà giáo dục lên các đối tượng giáo dục để hình thành cho họ ý thức, thái độ và hành vi đạo đức phù hợp với các giá trị, chuẩn mực đạo đức của xã hội.*

Y đức là phẩm chất tốt đẹp của người làm công tác y tế, không phải tự nhiên mà có. Y đức phải là kết quả của sự *giáo dục và tự giáo dục*, tự rèn luyện của mỗi cá nhân theo các chuẩn mực, quy tắc trong đời sống xã hội đặt ra nhằm điều chỉnh các hành vi ứng xử và quan hệ của người thầy thuốc có liên quan đến nghề nghiệp của mình.

Giáo dục y đức là tác động có mục đích, có hệ thống của chủ thể giáo dục đến người thầy thuốc thông qua những hình thức giáo dục nhất định nhằm hình thành cho họ ý thức, thái độ và hành vi đạo đức nghề y phù hợp với các giá trị, chuẩn mực y đức của xã hội đảm bảo cho họ hoàn thành tốt sứ mệnh bảo vệ và chăm sóc sức khỏe cho nhân dân.

Giáo dục y đức được thực hiện trên hai phương diện: *lí thuyết* và *thực hành*. Với phương diện lí thuyết: truyền đạt những tri thức về đạo đức, những yêu cầu, những chuẩn mực đạo đức trong quan hệ hành nghề của người thầy thuốc. Với phương diện thực hành: giáo dục thông qua các quan hệ, các hoạt động nghề nghiệp; theo đó, các chủ thể định hướng cho người thầy thuốc rèn luyện, tu dưỡng và thể hiện những yêu cầu những chuẩn mực đạo đức nghề nghiệp trong hoạt động nghề nghiệp.

2.1.1.3. Tầm quan trọng của giáo dục y đức

- Góp phần hình thành nền tảng nhân cách người thầy thuốc.
- Góp phần ngăn chặn sự xuống cấp đạo đức ở một bộ phận người thầy thuốc hiện nay.
- Giáo dục y đức là đòi hỏi khách quan để người thầy thuốc thực hiện được nhiệm vụ trong giai đoạn hiện nay.

2.1.1.4 Nội dung giáo dục y đức

- Giáo dục lòng yêu nước, thương dân, yêu nghề, yêu ngành, coi việc chăm sóc sức khỏe cho nhân dân là niềm vui, niềm hạnh phúc cho người cán bộ y tế
- Giáo dục tôn trọng quyền được khám và chữa bệnh của nhân dân
- Giáo dục tư tưởng đoàn kết tôn trọng đồng nghiệp.
- Giáo dục tinh thần đấu tranh với những biểu hiện tiêu cực trong hoạt động y tế.
- Giáo dục tư tưởng không ngừng học tập, nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ.

2.1.2. Dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh với việc giáo dục y đức cho sinh viên các trường ĐH, CĐ Y hiện nay

2.1.2.1. Sự cần thiết giáo dục y đức cho SV các trường ĐH, CĐ Y

Sinh viên các trường ĐH, CĐ Y là những người thầy thuốc trong tương lai rất cần được quan tâm đến việc rèn luyện chuyên môn cũng như giáo dục đạo đức nghề y. Giáo dục y đức cho sinh viên ngành y là quá trình tác động để hình thành cho họ ý thức trách nhiệm, tình cảm, niềm tin và tạo lập được những thói quen thông qua hành vi ứng xử tốt giữa con

người với con người, giữa thầy thuốc, nhân viên y tế và người bệnh, áp dụng những kiến thức, kĩ năng, thái độ đã học ở trường vào cuộc sống, nghề nghiệp.

Giáo dục y đức cho sinh viên ngành y không chỉ diễn ra trên giảng đường, thông qua các hoạt động đoàn thể mà còn ở trong môi trường thực tập, thực tế hoạt động của ngành y tế. Giáo dục y đức tại giảng đường đặt mối liên hệ giữa thầy và trò, giữa các sinh viên với nhau cùng nhận thức về các chuẩn mực đạo đức nghề nghiệp lấy đó làm cơ sở rèn luyện tu dưỡng, thực hành y đức.

Giáo dục y đức trong bệnh viện thực tập, môi trường thực tiễn ngành y là thông qua các mối quan hệ đa chiều, nhiều mâu thuẫn để sinh viên nhìn nhận, đánh giá, hình thành định hướng về chuẩn mực đạo đức nghề nghiệp trên giảng đường với những thực tế ngành y từ đó hình thành tính cách tự lập, tự ý thức và tự rèn luyện của sinh viên. Đây là những công việc lâu dài, không chỉ ở trong nhà trường mà sinh viên phải tự rèn luyện suốt đời, phải có niềm tin, lý tưởng nghề nghiệp, có tinh thần tự lập, có ý chí rèn luyện y đức bền bỉ. Đây cũng chính là một đặc trưng nổi bật của các sinh viên trường y: họ không chỉ học nghề mà còn phải học làm người: "Lương y phải như từ mẫu".

2.1.2.2 Nội dung dạy học và vai trò của môn Tư tưởng Hồ Chí Minh với việc giáo dục y đức cho SV các trường ĐH, CĐ Y

1/Giới thiệu nội dung dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh

Môn học vừa cung cấp cho SV hệ thống quan điểm của Hồ Chí Minh về cách mạng Việt Nam, về tư tưởng, đạo đức và giá trị văn hóa của Người, vừa tiếp tục cung cấp cho SV những kiến thức cơ bản của chủ nghĩa Mác – Lênin, tạo lập hiểu biết về nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam hành động của Đảng và cách mạng Việt Nam, góp phần xây dựng nền tảng đạo đức con người mới cho SV.

2/ Vai trò của dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh đối với giáo dục y đức ở các trường ĐH, CĐ Y

Việc học tập, nghiên cứu tư tưởng Hồ Chí Minh cùng với chủ nghĩa Mác - Lênin là một yêu cầu trong việc hình thành con người xã hội chủ nghĩa có đạo đức nghề nghiệp, góp phần đào tạo, bồi dưỡng cán bộ có thể đảm nhận và hoàn thành nhiệm vụ mà nhân dân và nhà nước giao phó. Thể hiện ở: 1) Chủ tịch Hồ Chí Minh là nhà tư tưởng luôn quan tâm đến vấn đề giáo dục đạo đức và lý tưởng cách mạng cho mọi người; là tấm gương mẫu mực, sáng ngời về đạo đức cách mạng; luôn quan tâm đến sự nghiệp chăm sóc sức khoẻ cho nhân dân trong đó có vấn đề giáo dục y đức.2) Việc lồng ghép giáo dục y đức có tác động tích cực trở lại

góp phần làm cho việc học tập bộ môn trở nên thiết thực, gần gũi, sinh động hơn đối với người học.

2.1.2.3 Nội dung giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở trường ĐH, CĐ Y

- *Một là*, giáo dục lẽ sống cách mạng trong đó có lẽ sống của người làm nghề thầy thuốc cho sinh viên ngành y qua tư tưởng và cuộc đời hoạt động cách mạng của Hồ Chí Minh.

- *Hai là*, giáo dục y đức cho sinh viên ngành y thông qua nội dung tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức cách mạng, về y đức

- *Ba là*, ngoài việc lồng ghép nội dung giáo dục y đức vào nội dung bài giảng môn Tư tưởng Hồ Chí Minh, giảng viên cần đưa ra các chủ đề về đạo đức nghề y, những mẩu chuyện, những bài học Tư tưởng Hồ Chí Minh về y đức vào các bài học, giờ thảo luận, các hoạt động ngoại khóa tạo điều kiện cho sinh viên trình bày những suy nghĩ, ý kiến cá nhân của mình, liên hệ giữa lý luận và thực tiễn về vấn đề rèn luyện y đức trong quá trình học tập môn Tư tưởng Hồ Chí Minh để từ đó không chỉ nâng cao nhận thức về y đức mà còn rèn luyện, thể hiện được những hành vi đạo đức phù hợp với chuẩn mực y đức trong điều kiện hiện nay.

2.1.2.4 Các yếu tố ảnh hưởng đến giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường ĐH, CĐ Y

Việc giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường ĐH, CĐ Y được tiến hành hiệu quả hay không phụ thuộc vào nhiều yếu tố trong đó bao gồm các yếu tố chủ quan và khách quan. Yếu tố chủ quan thuộc về giáo viên và sinh viên, yếu tố khách quan thuộc về các phương tiện, vật chất phục vụ dạy học và nội dung giáo dục y đức cùng nội dung bài học trong chương trình môn học Tư tưởng Hồ Chí Minh.

2.2. Cơ sở thực tiễn giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở trường ĐH, CĐ Y miền Tây Nam Bộ

2.2.1. Vài nét về nhà trường, sinh viên các trường đại học, cao đẳng Y miền Tây Nam Bộ

2.2.1.1 Giới thiệu các trường đại học, cao đẳng Y miền Tây Nam Bộ

2.2.1.2 Đặc điểm sinh viên các trường ĐH, CĐ Y miền Tây Nam Bộ

2.2.2. Thực trạng giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở trường ĐH, CĐ Y miền Tây Nam Bộ

2.2.2.1. Quá trình khảo sát thực trạng

2.2.2.2. Kết quả khảo sát thực trạng

2.2.3. Đánh giá thực trạng và những vấn đề đặt ra đối với việc thực hiện giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường ĐH, CĐ Y miền Tây Nam Bộ

2.2.3.1. Đánh giá thực trạng

Mặt tích cực: Hầu hết GV bộ môn đều nhận thức được sự cần thiết phải tăng cường thực hiện giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh; nội dung giáo dục y đức đem lại kết quả học tập tốt hơn, bước đầu đã thực hiện được một số nội dung giáo dục y đức.

Mặt hạn chế:

+Mặc dù các GV nhận thức được sự cần thiết giáo dục y đức nhưng mức độ thực hiện còn rất khiêm tốn, vẫn còn 48% GV ít khi thực hiện.

+ Chưa có nhiều giáo viên chủ động xác định mục tiêu, nội dung giáo dục y đức trong mỗi bài dạy học, chưa xác định được những nội dung dạy học có thể tích hợp nội dung giáo dục y đức, chưa xây dựng các chủ đề giáo dục y đức có tính thực tiễn cao để lồng ghép trong quá trình dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh

+ GV bộ môn vẫn sử dụng phương pháp thuyết trình là chủ yếu, các phương pháp dạy học có ưu thế để giáo dục y đức như nghiên cứu trường hợp, xử lý tình huống, phương pháp dạy học dự án vẫn còn rất ít GV thường xuyên sử dụng

+ GV bộ môn vẫn chưa chú trọng đổi mới, vẫn chủ yếu áp dụng phương pháp kiểm tra đánh giá truyền thống theo hướng đánh giá kiến thức là chính, chưa chú trọng đánh giá thường xuyên, yêu cầu sinh viên tự đánh giá và đánh giá lẫn nhau, có rất ít GV sử dụng các tình huống liên quan đến nghề nghiệp và cuộc sống để yêu cầu sinh viên giải quyết.

Những hạn chế trên đây do cả nguyên nhân khách quan và chủ quan mang lại.

- *Nguyên nhân khách quan*

+ Nội dung môn học gắn liền với cuộc đời và tư tưởng cách mạng của lãnh tụ với các mốc thời gian, các sự kiện lịch sử là một trở ngại đối với hoạt động dạy học.

+ Do điều kiện học tập (về thời gian, kinh phí) khó có thể tổ chức những hoạt động trải nghiệm đối với sinh viên nên việc tiếp thu nội dung chỉ bó hẹp thông qua việc giảng dạy trên lớp hay qua tài liệu, phim ảnh mà giáo viên cung cấp hay yêu cầu sinh viên tìm kiếm, thu thập. Điều này làm cho việc giáo dục y đức vẫn còn mang nặng sự truyền thụ tri thức, chưa gắn nhiều với thực hành để rèn luyện hành vi, thái độ phù hợp với chuẩn mực y đức cho sinh viên.

+ Số lượng sinh viên đông cũng là một trở ngại không nhỏ đối với việc tổ chức các hoạt động thảo luận trên lớp hay hoạt động ngoại khóa để thực hiện giáo dục y đức cho sinh viên.

- *Nguyên nhân chủ quan*

+ *Về phía GV: n*hiều GV còn thiên về truyền đạt nội dung Tư tưởng Hồ Chí Minh mà ít quan tâm liên hệ thực tế, chưa sử dụng nhiều những tấm gương người thật việc thật trong thực tiễn nghề nghiệp để giáo dục y đức, lý tưởng sống cho sinh viên.

Phương pháp được các giáo viên sử dụng thường xuyên là thuyết trình dẫn tới sự thụ động trong tiếp thu tri thức môn học đối với sinh viên. Việc am hiểu kiến thức về ngành đào tạo, về thực tiễn cuộc sống của giáo viên còn hạn chế nên việc truyền thụ kiến thức mang nặng tính hàn lâm, kinh viện. Hình thức và nội dung kiểm tra, đánh giá chưa thực sự chú ý liên hệ với nội dung giáo dục y đức. Hầu hết đề thi, đề kiểm tra chủ yếu vẫn là những vấn đề yêu cầu sinh viên học thuộc. Sử dụng tình huống gắn với nghề nghiệp và cuộc sống trong kiểm tra, đánh giá chưa được giáo viên chú ý nhiều.

+ Về phía sinh viên

Do nhận thức chưa đúng đắn về môn học dẫn đến việc tự học, tự nghiên cứu các vấn đề liên quan đến bài học, môn học chưa được sinh viên quan tâm một cách đúng mực. Hầu hết sinh viên đều thiếu và yếu về các kỹ năng làm việc nhóm, đặc biệt là kỹ năng giải quyết xung đột, kỹ năng chia sẻ trách nhiệm, kỹ năng tự kiểm tra - đánh giá...

2.2.3.2. Những vấn đề đặt ra đối với việc thực hiện giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường đại học, cao đẳng Y miền Tây Nam Bộ

- Cần phải xây dựng được khung lí luận về giáo dục y đức cho sinh viên các trường đại học, cao đẳng Y trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh. Khung lí luận này sẽ trang bị cho GV bộ môn cơ sở lí luận cũng như định hướng cho họ trong việc xác định mục tiêu, lựa chọn nội dung, sử dụng các biện pháp, phương pháp tổ chức dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh để thực hiện thành công việc giáo dục y đức cho sinh viên trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh.

- Cần có biện pháp giúp các giáo viên bộ môn và sinh viên nhận thức cao hơn về sự cần thiết phải thực hiện giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh.

- Cần chỉ ra các yêu cầu cần đảm bảo khi thực hiện giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh sao cho vừa thực hiện được mục tiêu giáo dục y đức, vừa thực hiện tốt mục tiêu dạy học môn học.

- Cần xác định được cụ thể chính xác các nội dung dạy học trong từng bài ở môn Tư tưởng Hồ Chí Minh có thể lồng ghép nội dung giáo dục y đức cho sinh viên.

- Cần phải đổi mới việc tổ chức dạy học từ quy trình dạy học, hình thức tổ chức dạy học, phương pháp dạy học, cách sử dụng phương tiện dạy học... để thực hiện tốt việc giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường đại học, cao đẳng Y.

- Cần phải đổi mới việc đánh giá kết quả học tập của sinh viên trong quá trình thực hiện giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh để đảm bảo đo được kết quả giáo dục, thúc đẩy được quá trình dạy và học của giáo viên và sinh viên.

CHƯƠNG 3
NGUYÊN TẮC VÀ BIỆN PHÁP GIÁO DỤC Y ĐỨC TRONG DẠY HỌC MÔN TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH Ở CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC, CAO ĐẲNG Y

3.1. Nguyên tắc thực hiện giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường ĐH, CĐ Y

3.1.1. Đảm bảo mục tiêu dạy học

Giáo dục y đức chỉ là nội dung tích hợp trong quá trình dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh nên phải đảm bảo mục tiêu dạy học của môn học và mỗi bài học. Tránh chỉ thiên về giáo dục y đức mà xem nhẹ nội dung bài học hoặc làm quá tải nội dung dạy học. Giáo dục y đức cũng phải bám sát các yêu cầu thực hiện mục tiêu môn học gồm: mục tiêu kiến thức, kĩ năng, thái độ.

3.1.2. Đảm bảo tính thực tiễn

Y đức là những tiêu chuẩn, qui tắc ứng xử của người thầy thuốc trong quá trình hành nghề phù hợp với yêu cầu, đòi hỏi của xã hội. Vì thế nội dung giáo dục y đức cùng các biện pháp giáo dục y đức phải bám sát với thực tiễn hoạt động nghề nghiệp ngành y của sinh viên. Đòi hỏi GV bộ môn phải am tường thực tế hoạt động của ngành y tế, nắm chắc những yêu cầu về phẩm chất, năng lực của người thầy thuốc để liên hệ, lồng ghép, thiết kế nội dung giáo dục y đức trong quá trình dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh.

3.1.3. Phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của sinh viên trong quá trình thực hiện giáo dục y đức

Quá trình rèn luyện những phẩm chất y đức mang yếu tố tự thân của người học đòi hỏi họ phải thực sự hứng thú, nhận thức được tầm quan trọng và không ngừng rèn luyện tu dưỡng y đức trong quá trình học tập cũng như hoạt động nghề nghiệp của mình. Đòi hỏi GV phải có các biện pháp lựa chọn nội dung dạy học, nội dung giáo dục y đức, tổ chức quá trình dạy học, sử dụng phương pháp, kĩ thuật dạy học phù hợp để phát huy tính tự giá, chủ động sáng tạo của học sinh trong quá trình thực hiện giáo dục y đức.

3.2. Biện pháp thực hiện giáo dục y đức trong dạy học Tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường ĐH, CĐ Y

3.2.1. Xác định mục tiêu và lựa chọn nội dung trong bài học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh để thực hiện giáo dục y đức cho phù hợp

3.2.1.1 Xác định mục tiêu giáo dục y đức

GV phải xác định mục tiêu giáo dục y đức thể hiện lồng ghép trong mục tiêu bài học bao gồm: mục tiêu kiến thức, mục tiêu kĩ năng và mục tiêu thái độ.

- Với mục tiêu kiến thức: xác định cần cung cấp cho SV những kiến thức gì về y đức trong nội dung bài học.

- Với mục tiêu phát triển kĩ năng cho người học: SV vận dụng những tri thức về y đức được học vào việc nhận diện, đánh giá, xử lý các tình huống, các vấn đề có liên quan đến đạo đức nghề y được GV đưa ra trong quá trình tổ chức dạy học.

- Với mục tiêu hình thành thái độ cho người học: là sự cảm phục đối với lãnh tụ Hồ Chí Minh, tin tưởng vào con đường cách mạng mà Đảng và Bác đã lựa chọn, tự giác tu dưỡng học tập tấm gương đạo đức của Người; Trân trọng, cảm phục và học tập theo những tấm gương cao đẹp về y đức, lên án, phê phán những biểu hiện tiêu cực, làm trái với những chuẩn mực y đức.

3.2.1.2 Lựa chọn nội dung trong bài học môn Tý týởng Hồ Chí Minh ðể thực hiện giáo dục y ðức

Phải tùy vào nội dung của từng bài, từng mục có nội dung liên quan đến nội dung giáo dục y đức để tích hợp cho phù hợp, không gượng ép.Việc tích hợp phải đảm bảo đặc trưng của môn học. Có thể xảy ra các trường hợp sau đây:

- Nội dung bài học chứa đựng nội dung giáo dục y đức

- Trong bài có một hoặc nhiều hơn một đơn vị kiến thức có nội dung giáo dục y đức.

- Trong bài có một hay nhiều đơn vị kiến thức có khả năng liên hệ bổ sung kiến thức giáo dục y đức.

Luận án giới thiệu một số gợi ý địa chỉ tích hợp nội dung giáo dục y đức ở từng bài trong chương trình môn Tư tưởng Hồ Chí Minh.

Ngoài ra GV còn phải quan tâm đến việc xây dựng các tình huống, các trường hợp nghiên cứu, các chủ đề thảo luận hay thực hiện dự án có liên quan mật thiết đến việc giáo dục y đức trong quá trình thực hiện dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh.

3.2.2. Sử dụng phương pháp, phương tiện dạy học phù hợp nhằm nâng cao chất lượng giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường đại học, cao đẳng Y

3.2.2.1. Phương pháp nêu gương

Đây là PPDH sử dụng những điển hình, những tấm gương mẫu mực "người tốt, việc tốt" cụ thể sinh động trong đời sống để kích thích tính tích cực, tự giác của người học. Thông qua các tấm gương được nêu ra để thực hiện mục tiêu giáo dục các chuẩn mực y đức trở nên trực quan hơn, cụ thể hơn, có sức thuyết phục hơn.

Bên cạnh việc nêu tấm gương đạo đức của Chủ tịch Hồ Chí Minh, cần khai thác những tấm gương điển hình của các thầy thuốc ưu tú. Cần chú ý nêu những biểu hiện xấu, trái với đạo đức nghề y để SV phân tích, mổ xẻ để dăn đe, ngăn chặn các em không vi phạm.

Luận án cũng đưa ra qui trình thực hiện phương pháp này khi thực hiện giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh.

3.2.2.2. Phương pháp nghiên cứu trường hợp

Phương pháp này được sử dụng trong dạy học khi cần bàn thảo về những trường hợp cụ thể trong thực tiễn để làm sáng tỏ, sâu sắc hơn những vấn đề lí luận của bài học góp phần phát triển năng lực giải quyết vấn đề, năng lực xử lí tình huống, năng lực hợp tác, năng lực thực tiễn cho người học.

Các trường hợp đưa ra nghiên cứu có thể là một câu chuyện có thật hoặc được viết dựa trên những trường hợp thường xảy ra trong cuộc sống thực tiễn có chứa đựng vấn đề liên quan đến y đức.

Luận án cũng nêu một số điểm cần chú ý và qui trình thực hiện phương pháp này khi thực hiện giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh.

3.2.2.3. Phương pháp đóng vai

Đóng vai là PPDH, trong đó GV tổ chức cho SV thực hành, "làm thử" một số cách ứng xử nào đó trong một tình huống giả định, giúp SV suy nghĩ sâu sắc về một vấn đề bằng cách tập trung vào một sự việc cụ thể mà các em vừa thực hiện hoặc quan sát được, khuyến khích SV thâm nhập vào đời sống thực tế và thử đặt mình vào các vị trí khác nhau để giải quyết các tình huống cụ thể của cuộc sống.

Khi thực hiện giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh, PP đóng vai có nhiều ưu thế trong việc đưa ra các vấn đề thực tiễn có liên quan trực tiếp đến vấn đề y đức để sinh viên trực tiếp tham gia giải quyết thông qua một hình thức sân khấu hóa. Thông qua đây, sinh viên có dịp được thể hiện ý kiến của mình về những vấn đề y đức, biểu hiện rõ nét hành vi, thái độ của mình về những vấn đề liên quan đến giáo dục y đức mà câu chuyện đặt ra. Luận án đã đưa ra qui trình thực hiện phương pháp này khi thực hiện giáo dục y đức trong dạy học môn học này.

3.2.2.4 PP thảo luận nhóm

Đây là một PPDH tích cực, lớp học được chia thành nhiều nhóm nhỏ để thảo luận một vấn đề học tập dưới sự tổ chức, hướng dẫn của giáo viên bộ môn. Tham gia hoạt động này, người học được làm việc cùng nhau trong các nhóm nhỏ để đạt được mục tiêu học tập chung, có cơ hội được nâng cao kĩ năng hợp tác, được thể hiện sự hiểu biết, năng lực đánh giá vấn đề, khả năng trình bày ý kiến của mình cũng như khả năng thuyết phục người khác...

Để thực hiện giáo dục y đức cho sinh viên trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh rất cần tạo ra những cơ hội để sinh viên thực hành, ứng xử các chuẩn mực y đức thông qua việc tham gia các hoạt động học tập hợp tác cùng các thành viên trong nhóm. Luận án cũng đưa ra quy trình thực hiện phương pháp này khi thực hiện giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh.

3.2.2.5. Phương pháp dạy học nêu vấn đề

Đây là phương pháp trong đó giáo viên đặt ra trước người học một vấn đề nhận thức, chuyển người học vào tình huống có vấn đề, sau đó giáo viên phối hợp cùng với SV (hoặc hướng dẫn, điều khiển họ giải quyết vấn đề, đi đến kết luận cần thiết của nội dung học tập. Mỗi vấn đề đặt ra trong học tập bao gồm cả các vấn đề lí luận cũng như các vấn đề thực tiễn đặt ra luôn là những bài toán nhận thức đòi hỏi người học phải phát hiện, nhận thức đúng vấn đề mà thực chất là những câu hỏi, những mâu thuẫn đang phát sinh với những điều người học đã biết với những điều chưa biết để thôi thúc họ có động có giải quyết. Đối với mục tiêu giáo dục y đức cho sinh viên trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh, để thu hút sự tham gia tích cực của người học vào môn học cũng như nội dung giáo dục y đức, giáo viên bộ môn cũng cần quan tâm đến việc sử dụng phương pháp dạy học này bằng việc suy nghĩ, đặt ra nhiều bài toán nhận thức cả về lí luận và thực tiễn giáo dục y đức để sinh viên tham gia giải quyết.

3.2.6 Sử dụng đa dạng các phương tiện dạy học để thực hiện giáo dục y đức

Trong thực tế dạy học, có thể sử dụng các phương tiện dạy học thông dụng như giáo trình, tranh, ảnh, phiếu học tập, sơ đồ, bảng số liệu, âm thanh, phim ảnh... để tổ chức các hoạt động học tập cho SV, qua đó một mặt khai thác sâu các phương tiện dạy học đồng thời giúp SV rèn luyện được nhiều kĩ năng cũng như phát huy được tính tích cực, chủ động, sáng tạo của các em trong quá trình học tập.

Khi tích hợp giáo dục y đức trong dạy học môn TTHCM ở trường ĐH, CĐ Y để sử dụng các PTDH một cách hiệu quả, GV bộ môn cần đảm bảo các yêu cầu sau: phối hợp nhiều PTDH khác nhau và khai thác hiệu quả tính năng của các phương tiện này để phục vụ cho việc dạy học tốt nhất; thích ứng linh hoạt các ý đồ sử dụng phương tiện dạy học nhằm phục vụ cho việc sử dụng các phương pháp dạy học khác nhau; cần quan tâm đến việc khuyến khích, động viên SV tham gia sưu tầm, thiết kế và chia sẻ cách sử dụng, tiện ích của các phương tiện dạy học; sử dụng PTDH phải đúng lúc, đúng chỗ, đủ cường độ, tránh sử dụng một cách lạm dụng.

3.2.3. Tổ chức các hoạt động ngoại khóa nhằm nâng cao chất lượng giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường đại học, cao đẳng Y

Việc giáo dục y đức cho sinh viên phải được thực hiện trên cả hai phương diện: lí thuyết và thực hành.

Với mục tiêu thực hành chỉ có thể được thực hiện thông qua các hoạt động thực hành. Theo đó, giáo viên bộ môn phải quan tâm đến việc tổ chức các hoạt động học tập thông qua các phương pháp, kĩ thuật dạy học như đóng vai, xử lí tình huống, giải quyết trường hợp...hướng cho người thầy thuốc rèn luyện, tu dưỡng và thể hiện yêu cầu những chuẩn mực đạo đức nghề nghiệp trong hoạt động nghề y.

Tổ chức cho sinh viên tham gia các hoạt động trải nghiệm ngoại khóa, ngoài giờ lên lớp như tham gia các phong trào, các hoạt động chính trị - xã hội, tìm hiểu thị trường dịch vụ y tế, giao lưu với các nhà khoa học, các y, bác sĩ nổi tiếng...

Luận án giới thiệu một số hoạt động ngoại khóa:

- Hướng dẫn SV rèn luyện y đức thông qua tìm hiểu, tham gia thực tập các hoạt động khám chữa bệnh, chăm sóc sức khỏe cho nhân dân ở các cơ sở y tế.
- Hoạt động hướng dẫn SV tìm hiểu về thị trường dịch vụ khám chữa bệnh
- Tổ chức các hoạt động trải nghiệm nhằm tăng cường giáo dục y đức

3.2.4. Biện pháp đánh giá kết quả học tập của sinh viên trong thực hiện giáo dục y đức

Trong quá trình thực hiện giáo dục y đức, việc đánh giá kết quả học tập của sinh viên cần quan tâm đến đặc trưng môn học Tư tưởng Hồ Chí Minh và nội dung giáo dục y đức là có tính giáo dục và thực tiễn cao; Không chỉ đánh giá mức độ thu nhận kiến thức của sinh viên mà GV cần chú ý đánh giá : kĩ năng nhận xét, đánh giá, kĩ năng vận dụng bài học để giải quyết các vấn đề, tình huống và thực hành trong cuộc sống; thái độ và tình cảm của SV đối với các vấn đề mà bài học đặt ra. Từ đó, thúc đẩy SV tích cực rèn luyện theo yêu cầu của các chuẩn mực y đức, rèn luyện năng lực tự học và tư duy độc lập.

CHƯƠNG 4
THỰC NGHIỆM SƯ PHẠM BIỆN PHÁP GIÁO DỤC Y ĐỨC TRONG DẠY HỌC MÔN TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH Ở CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC, CAO ĐẲNG Y

4.1. Kế hoạch thực nghiệm

4.1.1. Mục đích, nhiệm vụ, nguyên tắc thực nghiệm sư phạm

- *Mục đích*: kiểm chứng tính hiệu quả, tính khả thi của các nhóm biện pháp sư phạm đã đề xuất khi tích hợp giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường ĐH, CĐ Y.

- *Nhiệm vụ*: chọn đối tượng để thực nghiệm (TN) và đối chứng (ĐC); Tiến hành giảng dạy trên đối tượng thực nghiệm với việc thực hiện các biện pháp đã đề xuất đồng thời tiến hành giảng dạy bằng phương pháp truyền thống trên đối tượng đối chứng; Thống kê kết quả thực nghiệm và xử lý bằng PP thống kê toán học. Đối chiếu kết quả của nhóm lớp thực nghiệm và nhóm lớp đối chứng để minh chứng tính hiệu quả và khả thi của các biện pháp đã đề xuất. Từ đó rút ra những kết luận về biện pháp sử dụng để thực hiện giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường ĐH, CĐ Y.

4.1.2. Cơ sở và đối tượng thực nghiệm sư phạm

- *Cơ sở thực nghiệm*: chọn một số trường để tiến hành thực nghiệm: CĐ Y Kiên Giang, CĐ Y Đồng Tháp, ĐH Y dược Cần Thơ, ĐH Trà Vinh, CĐ Y Cần Thơ, CĐ Y Bạc Liêu
- *Đối tượng thực nghiệm*: SV năm thứ hai hệ ĐH, CĐ của các trường nêu trên.

4.1.3. Phương pháp thực nghiệm

Trước khi tiến hành thực nghiệm tác động tiến hành thực nghiệm thăm dò khảo sát đầu vào thông qua việc kiểm tra viết cả lớp TN và ĐC. Tiến hành thực nghiệm lớp TN và lớp ĐC song song, cùng một GV giảng dạy. Ở lớp ĐC, GV sẽ giảng dạy theo PP cũ còn lớp thực nghiệm sẽ tiến hành theo các biện pháp mà NCS đề xuất. Sau mỗi bài thực nghiệm, NCS tiến hành kiểm tra cả hai nhóm ĐC và TN với cùng một nội dung và phân tích bằng PP toán học. Kết quả thực nghiệm được phân tích trên hai phương diện: định tính và định lượng.

4.1.4. Nội dung thực nghiệm

Thực nghiệm những biện pháp sư phạm thực hiện giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh. Nội dung thực nghiệm được biên soạn thành giáo án. Chúng tôi lựa chọn hai bài trong môn Tư tưởng Hồ Chí Minh để tiến hành thực nghiệm bao gồm:

+ Phần : Tư tưởng Hồ Chí minh về đạo đức trong chương VII: Tư tưởng về văn hóa, đạo đức và xây dựng con người mới.

+ Phần: Tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức cách mạng và xây dựng con người mới trong chương VII: Tư tưởng văn hóa, đạo đức và xây dựng con người mới.

4.2. Tổ chức thực nghiệm

4.2.1. Tiến trình thực nghiệm

Giai đoạn 1. Thực nghiệm thăm dò

Giai đoạn 2. Thực nghiệm tác động bao gồm chuẩn bị TN**,** tiến hành TN, đánh giá kết quả TN**,** các tiêu chí đánh giá được chúng tôi xác định như sau:

- Tiêu chí 1. Kết quả học tập của SV

- Tiêu chí 2. Kỹ năng, thái độ của SV trong quá trình tham gia các hoạt động dạy học

4.2.2. Kết quả thực nghiệm

4.2.2.1. Kết quả đánh giá định tính (thông qua quan sát, phỏng vấn)

Thông qua phiếu học tập cho thấy kết quả của nhóm thực nghiệm cao hơn hẳn so với nhóm đối chứng. Tinh thần thái độ nhiệt tình khi tham gia các hoạt động có nội dung giáo dục đạo đức với nhóm thực nghiệm là 77%, nhóm đối chứng là 40%. Qua sử lí phiếu thăm dò ý kiến của sinh viên ở các lớp thực nghiệm cũng như trao đổi trực tiếp với các em cho thấy hầu hết các SV đều cảm thấy thoải mái, hứng thú khi GV thực hiện giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh.

4.2.2.2. Kết quả đánh giá định lượng thông qua bài kiểm tra

Thực nghiệm lần 1

Kết quả khảo sát đầu vào của nhóm lớp ĐC và TN cho thấy trình độ của SV là tương đương nhau. Điều đó đảm bảo tính khách quan cho việc đánh giá kết quả TN sau này.

- Phân tích kết quả thực nghiệm tác động

+ Kết quả bài kiểm tra số 1

Bảng 4.5. Mức độ NL của nhóm ĐC và TN qua bài kiểm tra số 1 – lần 1

Nhóm lớp	Tổng số	Mức độ (%)			
		Mức 1	*Mức 2*	*Mức 3*	*Mức 4*
ĐC	188	10 – 5,3	94 - 50,0	79 – 40,0	5 - 2,9
TN	185	3 -1,6	52- 28,1	118 - 69,4	8 - 4,7

Kết quả thu được cho thấy việc áp dụng các biện pháp tích hợp giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh đã có những hiệu quả nhất định đối với nhóm thực nghiệm. Đây là cơ sở để NCS tiếp tục thực nghiệm.

- Kết quả bài kiểm tra số 2.

Bảng 4.8. Mức độ NL của nhóm ĐC và TN qua bài kiểm tra số 2 – lần 1

Nhóm lớp	Tổng số	Mức độ (%)			
		Mức 1	*Mức 2*	*Mức 3*	*Mức 4*
ĐC	188	6 – 3,2	107- 56,9	69 – 37,3	7- 3,8
TN	185	0	54 - 28,7	130 - 70,3	13 -7,0

Kết quả thu được sau khi kiểm tra lần 2 cho thấy độ chênh lệch giữa hai nhóm thực nghiệm và đối chứng tiếp tục tăng lên. Điều đó chứng tỏ rằng việc áp dụng các biện pháp giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh đạt hiệu quả tích cực.

Thực nghiệm lần 2

Phân tích kết quả thực nghiệm thăm dò: Kết quả khảo sát đầu vào của nhóm lớp đối chứng và thực nghiệm lần 2 cho thấy trình độ của SV là tương đương nhau. Điều đó đảm bảo tính khách quan cho việc đánh giá kết quả thực nghiệm sau này.

- Kết quả bài kiểm tra số 1 lần 2

Bảng 4.14. Mức độ NL của nhóm ĐC và TN qua bài kiểm tra số 1 – lần 2

Nhóm lớp	Tổng số	Mức độ(%)			
		Mức 1	**Mức 2**	**Mức 3**	**Mức 4**
ĐC	175	10 – 5,4	96 - 54,0	66 – 38,18	3 - 2,42
TN	179	1 - 1,2	45- 23,2	121- 9,6	12 - 6,0

Kết quả thu được cho thấy việc áp dụng các biện pháp thực hiện tích hợp giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh đã có những hiệu quả nhất định đối với nhóm thực nghiệm. Đây là cơ sở để NCS tiếp tục thực nghiệm.

- Kết quả bài kiểm tra số 2 lần 2

Bảng 4.17. Mức độ NL của nhóm ĐC và TN qua bài kiểm tra số 2 – lần 2

Nhóm lớp	Tổng số	Mức độ (%)			
		Mức 1	**Mức 2**	**Mức 3**	**Mức 4**
ĐC	175	4 – 2,3	92- 52,6	73 – 41,7	6 - 3,4
TN	179	0	32 - 17,9	132 - 73,7	15 - 8,4

Kết quả thu được sau khi kiểm tra lần 2 cho thấy độ chênh lệch giữa hai nhóm thực nghiệm và đối chứng tiếp tục tăng lên, chứng tỏ rằng việc áp dụng các biện pháp giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh đạt hiệu quả tích cực.

KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ

1. Kết luận

1.1 Dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh gắn liền với giáo dục y đức cho sinh viên các trường đại học, cao đẳng Y là phương pháp dạy học tích hợp gắn lý luận dạy học với thực tiễn, góp phần nâng cao giá trị của người học cũng như giá trị thực tiễn của môn học. Đây là việc làm cần thiết nhằm đào tạo đội ngũ thầy thuốc có lập trường tư tưởng vững vàng, phẩm chất đạo đức nghề nghiệp trong sáng, năng lực chuyên môn giỏi, góp phần xây dựng nền y học Việt nam thiết thực, trong sạch, vững mạnh và từng bước hiện đại đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước hiện nay.

1.2 Để thực hiện mục tiêu và nhiệm vụ nghiên cứu của luận án, tác giả đã tham khảo nhiều tư liệu, công trình nghiên cứu của các tác giả trong và ngoài nước, đúc kết lại những kết quả nghiên cứu có liên quan đến đề tài, từ đó chỉ ra những vấn đề luận án cần tiếp tục giải quyết. Trên cơ sở đó, tác giả đã đề cập đến một số vấn đề lý luận và thực tiễn về giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường đại học, cao đẳng Y, trong đó tập trung làm rõ nội hàm một số khái niệm công cụ như: y đức, giáo dục y đức; luận chứng cho sự cần thiết phải gắn liền việc dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh với giáo dục y đức cho sinh viên các trường đại học, cao đẳng Y. Từ thực trạng giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường đại học, cao đẳng Y, tác giả đã nêu lên những vấn đề đặt ra, chỉ rõ đây là những bất cập giữa lý luận và thực tiễn, giữa chủ thể và khách thể…cần được nghiên cứu và tìm ra biện pháp giải quyết.

Xuất phát từ sự kế thừa lý luận dạy học hiện đại và những vấn đề đặt ra từ thực trạng, luận án xây dựng các nguyên tắc và biện pháp nhằm thực hiện hiệu quả việc giáo dục y đức cho sinh viên, góp phần nâng cao chất lượng dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở các trường đại học, cao đẳng Y hiện nay. Đây có thể coi là những đóng góp mới của luận án,

1.3 Từ kết quả của quá trình nghiên cứu có thể rút ra một số kết luận sau:

- Giáo dục y đức là vấn đề có từ rất sớm, được triển khai mạnh mẽ những năm gần đây do những tác động tiêu cực của cơ chế thị trường và đạt được những thành tựu đáng ghi nhận. Ở các trường ĐH, CĐ Y, dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh có nhiều ưu thế thực hiện giáo dục y đức cho sinh viên nhằm thực hiện mục tiêu giáo dục y đức cũng như nâng cao chất lượng dạy học môn học.

- Kết quả khảo sát thực tế cho thấy, hầu hết cả GV và SV đều đánh giá cao vai trò và ý nghĩa của giáo dục y đức trong quá trình dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh nhưng việc thực thi chưa thường xuyên và chưa đạt hiệu quả...

- Dựa trên cơ sở lí luận và thực trạng vấn đề nghiên cứu, luận án đã đề xuất những nguyên tắc và biện pháp thực hiện giáo dục y đức trong dạy môn Tư tưởng Hồ Chí Minh, đồng thời tiến hành TNSP để minh chứng cho tính đúng đắn của các giải pháp đó. Kết quả

thực nghiệm đã chứng tỏ các biện pháp xây dựng trong luận án là hoàn toàn đúng đắn, khả thi. Có thể khẳng định: thực hiện giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh góp phần thực hiện tốt mục tiêu, chất lượng đào tạo ở các trường ĐH, CĐ Y miền Tây Nam Bộ trong giai đoạn hiện nay.

2. Kiến nghị

2.1. Với các trường ĐH, CĐ Y miền Tây Nam Bộ:

Cần đảm bảo tốt cơ sở vật chất cho việc giảng dạy và học tập của giáo viên và sinh viên như: tạo không gian dạy học hợp lý giúp cho giáo viên có thể thực hiện các phương pháp, kĩ thuật dạy học hiện đại như phương pháp thảo luận nhóm, phương pháp xử lí tình huống; trang bị các phương tiện hỗ trợ hoạt động dạy học như máy chiếu, máy tín; đầu tư hệ thống thư viện tạo điều kiện cho SV được tiếp cận đầy đủ hệ thống giáo trình và tài liệu tham khảo...

2.2. Với khoa chuyên môn:

Cần bồi dưỡng cho các GV nâng cao nhận thức về việc thực hiện giáo dục y đức trong quá trình dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh đồng thời nắm vững, nguyên tắc, quy trình và các biện pháp thực hiện việc giáo dục y đức trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh. Cần có những biện pháp khuyến khích, khen thưởng những giáo viên bộ môn thực hiện tốt nội dung này thông qua các cuộc thao giảng, tổ chức các cuộc tọa đàm trao đổi kinh nghiệm...

2.3 Với giảng viên bộ môn

Cần không ngừng nâng cao trình độ chuyên môn để giảng dạy tốt môn Tư tưởng Hồ Chí Minh đồng thời nhận thức đầy đủ về trách nhiệm thường xuyên thực hiện giáo dục y đức cho sinh viên trong quá trình dạy học bộ môn. Phải có đầu tư về các biện pháp, qui trình thực hiện cũng như trau dồi kĩ năng thực hiện các phương pháp, kĩ thuật, cách thức tổ chức dạy học khi tiến hành giáo dục y đức trong dạy học môn học.

CÁC CÔNG TRÌNH KHOA HỌC ĐÃ CÔNG BỐ

1. **Nguyễn Ngọc Bích, "***Y đức trong lịch sử tư tưởng nhân loại và ở Việt Nam hiện nay"*, Tạp chí Hợp tác và phát triển số 32 năm 7/2015.
2. **Nguyễn Ngọc Bích**, *"Những phẩm chất đạo đức cần được giáo dục đối với sinh viên ngành y ở trường Trung học y tế hiện nay*", Tạp chí Hợp tác và phát triển số 32 tháng 8/2015,
3. **Nguyễn Ngọc Bích,** " *Giáo dục y đức cho sinh viên trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở trường Đại học, cao đẳng hiện nay"*, Tạp chí Giáo dục và xã hội, số 65 tháng 8/2016.
4. **Nguyễn Ngọc Bích - Dương Văn Khoa,** "*Giáo dục Đạo đức nghề nghiệp cho sinh viên qua dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở trường cao đẳng Y tế Kiên Giang hiện nay"*, Kỷ yếu Hội thảo quốc gia "Nghiên cứu và giảng dạy các môn Lý luận chính trị trong xu thế hội nhập", Nxb Lý luận chính trị tháng 11/2016.
5. **Nguyễn Ngọc Bích - Tạ Duy Hùng**, *"Tích hợp Giáo dục đạo đức nghề nghiệp cho sinh viên trong dạy học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh ở trường ĐH, CĐ",* Tạp chí Giáo dục và xã hội số tháng 3 năm 2017
6. **Nguyễn Ngọc Bích,** *"Vài nét về giáo dục y đức cho sinh viên trường đại học, cao đẳng y trong dạy học môn tư tưởng Hồ Chí Minh"*, Kỷ yếu Hội thảo quốc gia "Chính trị - xã hội trong thời kỳ hội nhập những vấn đề lý luận và thực tiễn", Đại học Sư phạm Hà Nội 2. Nhà xuất bản Lao động – Xã hội
7. **Nguyễn Ngọc Bích - Thái Viết Tặng,** *Vận dụng Nghị quyết đại hội XII của Đảng Cộng sản Việt Nam trong dạy học các môn Lý luận chính trị ở trường ĐH, CĐ",* Kỷ yếu Hội thảo quốc gia"Nghiên cứu và vận dụng nghị quyết đại hội XII của Đảng Cộng sản Việt Nam trong dạy học các môn Lý luận chính trị ở các trường ĐH, CĐ nước ta hiện nay", Đại học Cần Thơ.
8. **Nguyễn Ngọc Bích,** *Điều tra thực trạng quản lý thực tập của học sinh – sinh viên và đề ra biện pháp nâng cao chất lượng quản lý thực tập tại trường Cao đẳng Y tế Kiên Giang,* Đề tài cấp cơ sở có kinh phí Nhà nước, năm 2015 - 2016 (Chủ nhiệm đề tài).